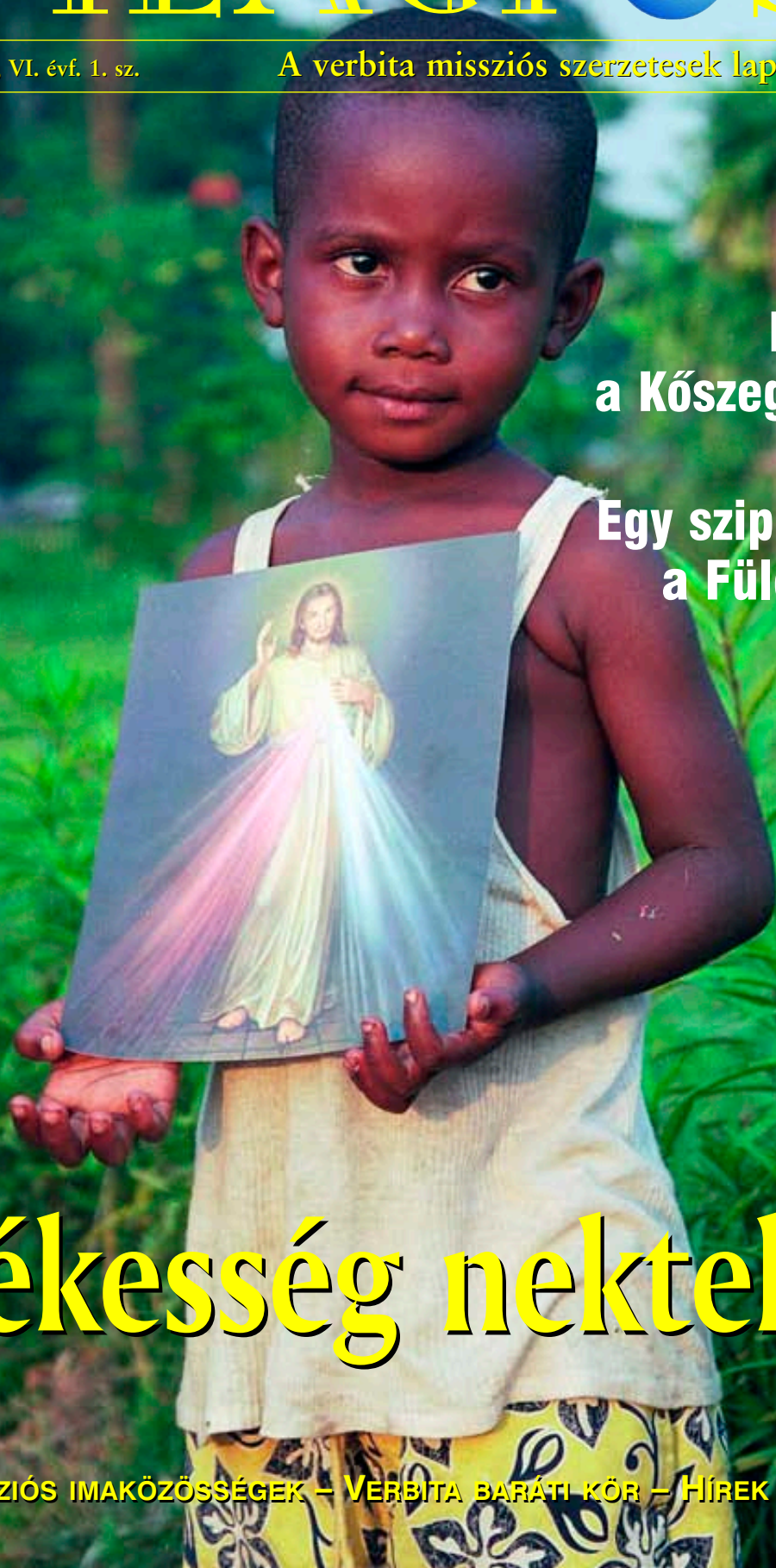

VILÁGPÓSTA

Új folyam, VI. évf. 1. sz.

A verbita missziós szerzetesek lapja

2010. tavasz

**Nyolcvan éves
a Kőszegi Missziósház
– 6. oldal**

**Egy szipus fiú új élete
a Fülöp-szigeteken
– 8. oldal**

**Szabadulás
az alkohol
rabságából
– 11. old.**

Békesség nektek!

(Jn 20,19)

2 Aranymisés verbiták

Ebben az évben három rendtestvérünk ünnepli pappá szentelésének ötvenedik évfordulóját. Bár ebben a cikkben együtt emlékezünk meg róluk, életútjuk a szerzetesrendek feloszlata után teljesen eltérő volt. A katonaság után P. *Hirth Vilmost* az Egri Egyházmegyéhez, annak szemináriumába, P. *Szabó Imrét* mint civilt a Pázmány Péter Hit tudományi Akadémiára, P. *Kalló Józsefet* pedig a Pécsi Egyházmegyéhez vették fel, így küldték el a győri szemináriumba tanulni.

1956-ban Vilmos és Imre atyának módja volt elhagynia az országot,

hogy Ausztriában, a mödlingi Szent Gábrriel Misszióházban folytathassák tanulmányaikat, őket ott szentelték pappá 1960. május 26-án, P. Kalló Józsefet viszont a pécsi székesegyházban június 19-én.

Vilmos és Imre atyának így teljesülhetett missziós álma és Paraguayban, illetve Pápua Új-Guineában hirdethették Isten Igéjét. József atya viszont itt, Magyarországon lett hithirdető a Pécsi Egyházmegyében.

Hirth Vilmos

Szabó Imre

Kalló József

A magyar rendtartomány újrászervezése után Vilmos atya 1992-ben, Imre atya pedig 1994-ben tért vissza hazánkba, hogy József atyával újra közös tartományban folytassák hithirdetői tevékenységüket. Isten éltesse őket aranymiséjük alkalmából!

TZ

P. TÓTH ISTVÁN január 19-én hunyt el, miután január 15-én elesett, súlyos fejsérülést szenvedett, eszméletét veszítette és már nem tért magához.

Fertőszéplakon született 1928. április 28-án. 1940-től volt a kőszegi misszióház növendéke. 1949 januárjában társaival átszökött Ausztriába. Szökés közben a zónahatáron letartóztatták. A szombathelyi börtönbe került. Szabadulása után a városban maradt és a szemináriumban folytatta tanulmányait. 1952-ben tett örökfogadalmat. Ugyanebben az évben szentelték pappá. 1955-ben újból Ausztriába szökött, ahol adigra megszűnt a szovjet megszállás.

1958. február elején érkezett meg Új-Guineába. A Sepik folyó felső vidékén a kwoma népcsoport körében, Ambunti faluban kezdte meg a missziós munkát. 1972–73-ban Bécsben etnológiát tanul. Visszatérte után 1979-ig Vokeo szigetén és környékén lelkipásztorkodott. Letette a hajóskapitányi vizsgát és Gabriel nevű hajójával segítette a vidék gazdasági fellendülését. Kiválóan együtt tudott működni a fiatal bennszülött papokkal. 2000-ben tért vissza Magyarországra.

A kőszegi Szent Imre Misszióházban lakott, de haláláig a vasasszonyfai plébánián volt megbecsült kiségitő lelkész.

Elhunytjaink

P. BELLÉR LAJOS hosszú szenvedés után január 30-án, a székesfehérvári papi otthonban elhunyt. A Békés megyei Kevermesen született 1928. március 28-án. Missziós hivatását az Isteni Ige Társasága akkori gyermeklapja, a *Kis Hithirdető* segítette megszületni. A noviciátust Kőszegen végezte. 1949-ben ő is azok között a teológusok között volt, akiket a rend a romló politikai viszonyok miatt kicsempészett az országból. Bonn mellett, St. Augustinban végezte filozófiai és teológiai tanulmányait. 1956-ban érkezett meg a Fülöp-szigetekre, ahol 1989-ig teljesített szolgálatot mindvégig ugyanazon plébánián, Pangasinan tartomány Binmaley városában. Ez annak volt köszönhető, hogy ő volt az egyetlen pap, aki az ottani nyelvjárást jól beszélte. Így rá várt az a nagy feladat is, hogy lefordítsa a liturgikus szövegeket és a hozzájuk tartozó szentírási részeket.

1989-ben elsők között érkezett vissza Magyarországra. A Cursillio mozgalomban szerzett elévülhetetlen érdemeket, de korát meghazudtolóan vágott bele a fiatalok pasztorációjába és a bibliaapostolságba is. 2005-től folyamatosan romlott az egészségi állapota, 2008-tól már állandó ápolásra szorult, melyet hihetetlen türelemmel viselt.

Tóth Zoltán svd

VILÁGPÓSTA

A verbita missziós szerzetesek negyedéves hírlevele
E-mail: verbita@verbita.hu • honlap: www.verbita.hu
Ingyenes, katolikus kiadvány,
fenntartása az olvasók önkéntes adományaiból történik.
Isten fizesse meg a legkisebb adományt is!

Felelős kiadó: P. Juhos Ferenc svd tartományfőnök
Főszerkesztő: Szerdahelyi Csongor
Tördelés: Bukovszki Antal • Korrektor: Rochlitz Bernadett
Rendi konzulens: Burbela Gergely svd
A szerkesztőség címe: 1223 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.,
tel.: 1/424-5668 vagy 30/418-9196

A szerzők gondolatai
nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség véleményét.
Nem kért kéziratot, fényképet nem küldünk vissza.
Nyomás: D-Plus Kft., 1037 Budapest, Csillaghegyi út 19-21.
Felelős vezető: Németh László ügyvezető

ISSN 1814-6163
Kapcsolatfelvétel a verbita missziósokkal
P. BURBELA GERGELY SVD: 1223 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.,
tel.: 1/424-5668 vagy 30/418-9196
TÓTH ZOLTÁN SVD: 9730 Kőszeg, Park u. 1., tel.: 94/562-205
Adományok, miseszövegségi befizetések:
11600006-00000000-12713314
Kérésre küldünk csekket, adóigazolást!

A keresztt és a feltámadás titkának egysége

„Böjttben és megtérésben készülünk
Halálból való átmeneted ünneplésére...
Közeledik ugyanis megváltásunk napja,
Amikor Üdvözítőnk és Urunk
Elszenvedte a keresztt büntetését,
Tövissel koronázták, kicsúfolták,
Testében számos más fájdalmat viselt el,
Hogy végül saját hatalma erejéből föltámadjon.”
(Ókeresztény imarészlet)

Még ha a nagyböjti és a húsvéti időszakot – Jézus szenvedését, halálát és feltámadását – el is választjuk egymástól, azért nem szabad elfelejtenünk, hogy a két esemény egyetlen titkot tár elénk. Jézus kereszttje nem vezet sehova a feltámadás nélkül, és Jézus feltámadása értelmetlen a keresztt nélkül. Így mi is, minél inkább megtapasztaljuk a fájdalmat Krisztussal együtt, annál nagyszerűbb lesz örömünk a feltámadt Krisztussal.

Hans Urs von Balthasar, a közelmúlt nagy teológusa a húsvét szent titkairól írt elmélkedéseivel arra sürget bennünket, hogy ne kicsinyítsük le az összefüggést a szenvedés és a feltámadás között, mert a feltámadás nem csak Jézus szomorú történetének szerencsés befejezése. Mindkét eseményt ugyanolyan mély és alapvető módon kell értelmezni. Jézus szenvedésével és halálával lezárul Isten Fiának emberi tapasztalata. Jézus halála igazi és végleges. Jézus ugyanúgy átélte a halált, mint minden haldokló ember. De Isten, aki képes áthidalni a végtelen szakadékot a halál és az élet között, feltámasztotta őt a halálból. Jézus

emberi természetével immár Isten dicsőségében él, elfoglalja helyét a Szentháromság közösségében, de az örök Ige örökké ember marad.

Már az egyház megalapításának korában is Jézus feltámadása volt a hit középpontja. A feltámadás volt az örömhír lényege. Szent Péter már az első prédikációjában megemlíti Jézus életét és halálát azért, hogy a végén megerősítse: Isten feltámasztotta és megszabadította Jézust a haláltól (ApCsel 2,24). Péter beszédéből az tűnik ki, hogy a legfontosabb a tanúságtétel a feltámadásról. E tanúságtétel azért lényeges, mert ennek megtapasztalása nem adatott meg

mindenkinek, csak az erre kiválasztottnak, hogy hirdessék azt. Jézus feltámadásának elfogadásától függ az életéhez, a tanításához és a halálához való viszonyunk.

Az egyház Pétertől kezdve mindmáig hirdeti Jézus feltámadását a halálból. Ez az a szikla, amelyen a mi hitünk alapszik, amelyre egész életünket felépíthetjük.

Minden kedves olvasónak ezúton kívánok mélyen átélt nagyböjti időszakot és kegyelmekben gazdag húsvétot.

P. Juhos Ferenc SVD tartományfőnök

A keresztt az élet jele

Ha nincs feltámadás, akkor ma nem lenne az a kétmilliárd ember, akiknek léte hirdeti, hogy Jézus Krisztus az élő Isten fia. Ha nincs feltámadás, akkor ma nem lenne az a több százezer pap és szerzetes, akik életüket Krisztus életformája szerint élik. Ha nincs feltámadás, akkor ma nem lenne az a több tízezer misszionárius, aki elviszi az Úr igéjét a legtávolabbi helyekre is. Ha nincs feltámadás, akkor ma nem lenne az a több millió áldozatos családapa és családanya, akik gyermekeiket az evangélium szeretetében nevelik. Ha nincs feltámadás, akkor ma nem lenne kereszténység.

Miután Jézus meghalt, az első apostoloknak és tanítványoknak nagyon is emberi volt a reakciójuk: elbújtak féltelmükben. Mesterük halálával össze-

omlott minden, amiben hittek. Emellett saját hűtlenségük is kísértette őket. A feltámadt Jézus, amikor belép apostolai rejtekébe, nem emlegeti fel hűtlenségüket, nem kéri tőlük számon, hogy miért nem tartottak ki mellette. Jézus így szólítja meg őket: „Békesség nektek!” Jézus Krisztus ugyanolyan szelíden lép oda tanítványaihoz, mint amikor először hívta meg őket követésére. Nem erőszakkal, nem kiabálva, hanem békességgel.

A feltámadt Jézust nem ismerjük fel egyből, mint ahogy azok sem ismerték fel őt elsőre, akik földi életében együtt voltak vele. De vannak apró jelek, amelyekből tudhatjuk, hogy most vele találkoztunk. Az egyik – talán a legfontosabb – a kenyértörés. Jézus saját életét törte meg, hogy mi élhessünk.

Aztán ott vannak Jézus sebei, melyek a feltámadás után is megmaradtak testen. Ezért a kereszttben már nem a kínzó halállal, hanem a megváltással találkozunk. Számunkra a keresztt az élet jele. És ott van Krisztus békéje, melyet egyedül Isten feltámadott Fia tud nekünk megadni. A félelmet és szorongást legyőző békesség ez, mely a rejtett és bezárkózott életünkből elhív minket, hogy tegyünk tanúságot az emberek előtt, és mondjuk el nekik reményünket. A mi reményünk pedig nem más, mint hogy Krisztusban új életre támadunk már ebben az életben, a halál kapuján átlépve pedig az örök életre jutunk.

Kedves testvéreim, ha nincs feltámadás, akkor ma nem lenne, aki békességet hozna zajos és gondokkal terhelt életünkbe. De Krisztus feltámadt! Ő az, aki békét hoz a világnak.

Hajdu János SVD

Arrafelé kevés a szomorú ember

Karácsony után tért haza háromévenként esedékes szabadságára Varga János misszionárius Argentínából. Az Isteni Ige Társasága tagja 2003 óta Misiones tartományban szolgál. A kreol bőrű, fekete hajú fiatalember már-már igazi latin-amerikai, pedig a Heves megyei Szihalomról származik.

Mindig vonzotta a misszió, attól kezdve, hogy tudomást szerzett létezéséről. Ma már otthon érzi magát új hazájában. Az első év krízisekkel telt, a honvágy gyötörte, de – mint mondta – az ember hamar adaptálódik. Nincs egyedül. A helyi lakosok közül mindig voltak olyanok, akik fölajánlották a barátságukat, segítségüket.

A Brazília, Paraguay és Argentína találkozásánál lévő Misiones tartomány a gyönyörű Iguazu vízesésről és a 18. századi jezsuita redukciókról, indiánok számára alapított kis városállamokról nevezetes, amelyeket aztán a gyarmatosítók mohósága elpusztított. Az emberek azonban errefelé megmaradtak vallásosnak. „A mai napig nem találkoztam olyan személlyel, aki ne rendelkezne valamiféle istenhittel” – mondta János atya.

A magyar missziós egy ötven kilométer átmérőjű, több nemzeti park által határolt terület lelkipásztora, amelyen 25 kisebb településközpont és ugyanennyi kápolna található. „Az őserdő csodálatos, a föld mindenhol vörös a magas vastartalomtól, és az ég gyönyörű kék” – mesélte lelkesen. Rendes utak azonban nincsenek, csak erdei és szántóföldek közötti dűlőutak, így csak a magyar egyház segítségével megvásárolt terepjárával tudja híveit rendszeresen látogatni. Az ő népe nem indiánokból áll, hanem telepesekből, akik erdő- kitermelésből és földművelésből élnek. Az indiánok az ő területétől 15 km-re rezervátumszerű falvakban élnek.

A plébániaközpontnak otthont adó falu neve Comandante Andresito. Mindössze 25 éves település a brazil határ közelében. Az argentin kormány parcellázta a vidéket és hívta ide a telepeseket, hogy így elejét vegyék az engedély nélküli földfoglalásoknak és az őserdők nyereségvágyból történő irtásának. A vadon szomszédsága veszélyes állatok közelségét is jelenti, de az óriás kígyók, pókok és skorpiók ez ideig el-

kerülték a plébánialakot – tudtam meg a magyar verbitától.

A karácsonyt verőfényes időben ünnepelték, havat az itteniek sohasem látnak. Jézus születésének ünnepe most azért is különösen szép volt, mert a plébániaközpontban a korábbi fából készült és nemrég leégett kápolna helyén új, kőből épített templomocskát emeltek, amelyet Mária Széplőtelen Szívének dedikáltak. Ebben tartották már az éjféle misét. Tornya még nincs, de talán hamarosan lesz. Az itteni misézőhelyeken mindennapos látvány a mennyezetre szerelt ventilátor, amellyel a hőséget enyhítik.

Argentínában mindenhol sok a gyerekek, a nép nagyon családszerető. A hívek között vannak módosabbak, de a családok többsége szegény. János atya egyik szívfájdalma, hogy az itteni szokás szerint a különböző társadalmi rétegek egymástól elkülönülten élnek. Így a gazdagok például külön kápolnába járnak misére.

A szegénység, a nincstelenség azonban nem rontja el az argentinok kedvét. Pessimista emberrel János atya még nem találkozott. A bajokra másképp válaszolnak. Ami számunkra probléma, ami nekünk, európaiaknak kedvünket szegi, azt ők szóra sem méltatják. Ezt érdemes lenne eltanulni tőlük. Mi lehet ennek az oka? A misszionárius szerint egész más az ő istenképük, mint a mienk. „Európában túl lett hangsúlyozva a szenvedő Isten, pedig ő nemcsak szenved, hanem boldog is. Valahogy föl kéne már fogni, hogy a mi megfeszített Urunk föltámadt és többé

nem hal meg. Jézus mondta, örüljétek, szüntelen mondom, örüljétek! Ennek van most itt az ideje, nem a kesergésnek. Erről a tényről a latin-amerikaiak nem hajlanók megfeledkezni – állítja a verbita misszionárius.

Örömmel tapasztalja azt is, hogy könnyű a híveket mozgósítani. „A mise végén elég egyszer szólni, hogy ennyi és

ennyi személyre van szükségem az ilyen és ilyen munkálathoz. Például hittantáborba tíz anyuka kellene krumplit pucolni, főzni, és már jönnek is.”

Argentínában azért van szükség ma is külföldről érkező misszionáriusokra, mert még mindig nincs elég helybeli pap. Az Iguazú Egyházmegyében immár száz éve működnek a világ legkülönbözőbb részeiről érkező verbiták. „A rend konstitúciója azt mondja, hogy addig vagyunk egy helyen, amíg a helyi közösségből nem születik annyi hivatás, hogy átvegyék a helyünket. Amikor a püspök atya közli, hogy fiúk, köszönöm a munkát, de most már van elég papom, akkor mi átadjuk a helyünket. De itt még nem tartunk.”

Ezért néhány hét szabadság után Varga János atya visszatér övéihez. Február végéig marad, és igyekszik minden meghívásnak eleget tenni, hogy különböző közösségekben beszámoljon argentinai tapasztalatairól, és minél több barátot szerezzen a világmisszió ügyének.

Szerdahelyi Csongor

■ **MEXIKÓVÁROS (Zenit)** – Több mint 6,1 millió zarándok kereste fel a híres mexikói kegyhelyet, Guadalupét 2009 decemberében, a Szent Szűz itteni megjelenésének 478. évfordulóján, százezerrel többen, mint egy évvel ko-

rábban. A guadalupai Szűzanya napja a mexikói hívek naptárában a legfontosabb ünnep. A közelmúltban készült felmérés szerint minden negyedik mexikói állítja, hogy kegyben vagy csodában részesült a Szűzanya közbenjárására, aki az amerikai földrész védőszentje. Zarándokok érkeztek Mexikó minden részéről, egyesek Közép-Amerikából, mások az Egyesült Államokból, hogy részt vegyenek a háromnapos ünnepségen, melynek folyamán néptáncok, ősi rituálék voltak láthatók, valamint zarándokok százezrei, akik térden állva haladtak a bazilika felé. A kegyhely ad otthont a guadalupai Szűzanya képének, amely csodás módon jelent meg *Juan Diego* köpenyén 1531. december 12-én. II. János Pál pápa 2002. július 31-én avatta szentté *Juan Diegót*.

■ **KUALA LUMPUR, Malaysia (Zenit)** – Több protestáns és egy katolikus templomot támadtak meg az év elején Kuala Lumpurban. A támadások néhány órával azután következtek be, hogy a kormány bejelentette, eltörli a tilalmat, miszerint nem-muzulmánok számára tilos az „Allah” szó használata. A három évvel ezelőtt bevezetett tilalom a bíróság döntése szerint alkotmányellenes volt, vagyis az Allah szó nem kizárólagosan az iszlám tulajdona. A maláj katolikusok *Herald* című lapja így szabad utat kapott, hogy Allahot írjon maláj nyelvű oldalain az „Isten” kifejezés fordításaként. A kormány annak ellenére bejelentette a tilalom fel-

Új verbita püspök Ghanában

XVI. Benedek pápa január 10-én a ghanai Donkorkromi Apostoli Prefektúrát pápai helynökségi rangra emelte, *Gabriel Edoe Kumordji* verbita atyát püspökké és pápai helynökké nevezte ki. Az új püspök 1956-ban Ghánában született, 1976-ban lépett be a rendbe. A chicagói Loyola Egyetemen szerezte MA fokozatát pasztorális szakon, doktorátusát missziológiából pedig a Los Angeles-i Fuller Egyetemen. Ghánába szolt a most megválasztott püspök első missziós kinevezése. A szerzetesek képzése volt a feladata, és ő volt a ghánai verbita tartomány provinciális. A Donkorkromi Apostoli Prefektúrát XVI. Benedek 2007-ben alapította Ghána keleti részén, területét a Koforiduai Egyházmegyéről leválasztva. Az új egyházkormányzati egység területe 4285 km², lakosainak száma 130 ezer, ebből 12 ezer katolikus, akik három plébániához tartoznak. Hét verbita misszionárius, hat nővér (SSPS) és 102 katekéta szolgálja őket.

oldását, hogy az előző napokban tiltakozó megmozdulások voltak muzulmán csoportok részéről. *Lawrence Andrew* atya, a *Herald* főszerkesztője azt nyilatkozta, hogy az erőszak elkerülése érdekében az újság mindaddig nem fogja az Allah szót használni, amíg a bíróság a kérdést véglegesen nem szabályozza. Malajzia 28 milliós lakosságának 60 százaléka muzulmán.

■ **DONG CHIEM, Vietnam (Zenit)** – Dong Chiemben a rendőrök több katolikus is megsebesítettek, amikor azok megpróbálták megvédeni a plébánia temetőjében álló keresztet a felrobbantástól. *John Le Trong Cung* atya, a Hanoi Egyházmegye helyettes titkára így nyilatkozott: „Legalább egy tucat embert vertek meg brutálisan, közülük ketten súlyosan megsebesültek és a Te Tieu-i kórházba szállították őket, ahol azonban megtagadták ápolásukat”. A plébános szerint a domb, ahol a kereszt állt, több mint száz éve a plébánia tulajdona. Elmondta továbbá, hogy a hely az úgynevezett nagy éhínség idején,

1944 októbere és 1945 májusa között lett temető, amikor kétmillió ember halt éhen az országban. A kommunista hatóságok azt állítják, hogy a terület a népé, és az állam kezeli az emberek javára. „Ami a kereszttel történt, az támadás hitünk legszentebb szimbóluma ellen, vagyis szentségtörés” – jelentette ki a pap.

■ **VATIKÁNVÁROS (Zenit)** – Bár a katolikusok Törökországban vallászabadságot élveznek, még mindig a törvényi elismerésre várnak, hangsúlyozta XVI. Benedek pápa Törökország szentszéki nagykövetének. A pápa a két állam közti kapcsolatokról beszélt, amikor kihallgatáson fogadta *Kenan Gursoy* nagykövetet. Említést tett 2006-os törökországi látogatásáról is, valamint az ország szerepéről a közkeleti konfliktus megoldásában. A Szentatya megjegyezte, hogy Törökország és a Szentszék között majdnem ötven évvel ezelőtt jött létre a diplomáciai kapcsolat. Elismerte, hogy sok mindent elértek az elmúlt években, és kifejezte óháját, hogy folytassák a két fél közti kapcsolatok elmélyítését és erősítését. Törökországban az alkotmány garantálja a keresztény közösségeknek az istentisztelet szabadságát, de XVI. Benedek szerint az egyház még mindig törvényi elismerésre vár. „Nagy segítséget jelentene ez, hogy az egyház teljes vallászabadságot élvezhessen, és még nagyobb eredményt jelentene társadalmi szinten” – mondta a pápa.

■ **MOGADISHU, Szomália (CISA)** – Január elején az ENSZ Világélelmelési Programja úgy döntött, felfüggeszti tevékenységét Szomáliában, mert a fundamentalista Shaabab milícia többször is megtámadta és kifosztotta a humanitárius szervezet raktárait. Djibuti püspöke, *Giorgio Bertin* a Fides hírigyőzőségnek elmondta: „Nagyon aggodom a humanitárius helyzet miatt Szomália déli és középső részein, ahol milliók élete függ a nemzetközi segílyektől. Most, hogy az ENSZ kivonta embereit a térségből, a helyzete drámaivá válhat. Megérttem a VP vezetőségének indokait, de meg kell találnunk a módját, hogy ezeken az embereken segítsünk.”

6 Az egész város összefogott

Nyolcvan éve szentelték fel a kőszegi Szent Imre Missziósházat

Aki járt már Kőszegen, bizonyára tudja, milyen hatalmas a Jézus Szíve-plébániatemplom. Amikor azonban a város 1930. június 9-én, pünkösdhétfőn a Szent Imre-napot

Serédi Jusztinián és Mikes János 1930-ban, a szenteléskor

tartotta, meg sem kísérelték falai közé terelni a tízezer fős tömeget. Kőszeg és egész környéke lázban égett akkor, hiszen korábban nem volt rá példa, hogy a település ekkora megmozdulást szervezzon. Jól jellemzi az ünnep méreteit, hogy egyszerre három püspök érkezett ez alkalomból: *Serédi Jusztinián* bíboros, hercegprímás, gróf *Mikes János* szombathelyi és *Theodor Buddenbrock* SVD püspök, Nyugat-Kanszu apostoli helynöke Kínából, aki éppen Európában járt. És bár a Szent Imre Missziósház felszentelése csak a programok egyike volt, mégis ez volt a fő esemény.

Igaz, hogy a házba már fél évvel korábban beköltöztek az első lakók, ez nem kisebbitte az alkalom ünnepélyességét. A bíboros a kápolnán kezdve az egész épületet beszentelte, majd a kápolna apszisa alatt elhelyezte a zárókövet, melyet Rómából, a Szent Ágnes-katakombából küldtek. Az akkori Szentatya, XI. Piusz, akit méltán neveztek missziós pápának, táviratban adta áldását a házra, lakóira, a verbita sajtótermékekre, azok olvasóira és terjesztőire.

Meg kell említsük, hogy az emberek nemcsak az ünnepelésben vettek részt, hanem a ház építésében is a szentelés megelőző másfél év folyamán. A korabeli újságok hónapról hónapra részletesen közölték az adakozó személyek és közületek nevét és a felajánlott összeget. Az iskolás gyerekek összekuporgatott fillérjei éppúgy szerepelnek a listán, mint az egy összegben adott nagylelkű adományok. Nagy élmény olvasni a Kis Hitterjesztő missziós gyermekfolyóirat korabeli számaint, látva, hogy a nagy gazdasági válság (1929–1933) kellős közepén a keresztény felelősségtudatnak és a felebaráti szeretetnek micsoda áldozatvállalása jellemezte akkoriban a katolikusokat. Ugyanakkor azt is megfigyelhetjük, hogy mindez mekkora találékonysággal párosult. A keresztény és tanári–tanítói hivatásuk súlyát érző pedagógusok eredményesen vezették rá diákjaikat, hogy egyetlen fillért se hagyjanak veszni. A verbiták által meghirdetett bélyeg, csokoládé sztaniol, szárított narancshéj, foltnak való rongy és ki tudja még mi minden, első hallásra csak hulladéknak való dolgok gyűjtési akciói mind a missziósokat segítették, akik az összegyűjtött készleteket értékesíteni tudták. Mi ehhez képest a mai környezettudatos élet? És közben ezek a diákok tényleg elmondhatták: „Mi is részt vettünk ennek a missziósháznak a felépítésében”.

Ezek a lelkes keresztények nem pusztán egy hatalmas ház felépüléséhez járultak hozzá, hanem annál sokkal többet tettek. Hosszú kutatómunkára lenne szükség ahhoz, hogy

Középen az alapító Hubert Hansen (1930)

A missziósház a határőrség kivonulása után (1970-es évek)

pontosan rekonstruálhassuk, hány misszionárius atya és testvér került ki az intézmény falai közül hosszabb-rövidebb képzés után, hogy Magyarországon vagy a világ távo-

A missziósház napjainkban

li vidékein hirdesse az isteni Igét. De azt sem szabad elfelejteni, hogy P. Seres Béla 1934-ben ebben az épületben kezdte meg a zárt lelkigyakorlatok tartását, melyek nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy egyházmegyés papok, tanárok, diákok, városi polgárok és parasztgazdák egyaránt közelebb kerülhessenek Istenhez és lelkileg megújuljanak. Számuk ezres nagyságrendben mérhető. A szegények is rendszeresen jártak a missziósházba szükség idején, és arról se feledkezzünk meg, hogy itteni tevékenységéért kapta P. Óri István poszt-

A visszatérés 1994-ben

humusz a Világ Igaza kitüntetését, amiért a holocaust idején mentette az üldözötteket.

Tizenhat éve, hogy a verbiták visszakapták az épületet, s bár a missziósház feladatai ma is hasonlóak – lelkigyakorlatok, cursillók tartása, novíciusok nevelése –, a körülmények már teljesen mások. Ennek próbál megfelelni a Szent Imre Missziósház, miközben hálát adunk mindenkéért. A jóért, hogy negyven év megszakítás után újra itt lehetünk idősek és fiatalok. De a múlt és a jelen nehézségeiért is, hiszen „az Istent szeretőknek minden a javukra válik” (Róm 8,28).

P. Tóth Zoltán SVD

MISSZIÓS MISESZÖVETSÉG

Drága kincs önmagunk és mások számára

„Az Eucharisztia Jézus üdvözítő jelenléte a hívők közösségében, és mint lelki táplálék az Egyház legdrágább kincse, amit csak magának mondhat történelmi zarándokútján.” (II. János Pál pápa: Ecclesia de Eucharistia 9)

A szentmise az a kincs, amelyben Jézus Krisztus érted és értem, vagyis értünk ajánlja fel önmagát az Atyaistennek. Az igazi áldozatos szeretet iskolája, amelyben általa és vele együtt imádkozhatunk önmagunk és mások szükségleteiért.

Élő és elhunyt szeretteinket azzal ajándékozhatjuk meg, hogy mindennap misét mondatunk értük. A miseszövetségi tagság által napi hét szentmisében ajánlhatjuk Istennek a hozzánk közel állókat. A miséket verbita missziós atyák mondják a világ különböző tájain.

Bankszámlaszám: **1 1 6 0 0 0 0 6 - 0 0 0 0 0 0 0 0 - 1 2 7 1 3 3 1 4**

A miseszövetségbe lépés egyszerű 7000 Ft-os hozzájárulással történik, mellyel a szegény országok missziós munkáját segítjük. Kérésére csekket és tájékoztatót küldünk.

Postacím: Missziós Titkárság • Burbela Gergely svd atya, 9731 Kőszeg Park u. 1. • verbita@verbita.hu • 06-30/418-9196

Egy szipus fiú új élete

A cebui belváros utcáin csavargott, hogy valahogyan ételt találjon. Hat évvel ezelőtt Ariel Repuela élete az utcai koldulás, a járókelőktől lopás és a szipuzás körül forgott. Ma, 16 évesen Ariel iskolába jár, a volt utcagyerekeket befogadó Community Scouts Youth Guidance Center nevelőintézet növendéke.

„Lázadó voltam. Hiszen annyira szegények vagyunk otthon. Ezért gondoltam gyerekként, hogy a magam lábára állok” – mondja. Édesanyja mosónő, apja kisebb asztalosmunkákat vállal. Mindez azonban nem elég a tizenegy gyermek felneveléséhez.

Amikor elkezdett iskolába járni, neki kellett gondoskodnia a saját reggelijéről és ebédjéről. Hogy ez sikerüljön, szabadidejében a szemétkeresés eladható, kidobott fémdarabokat és hasznosítható hulladékokat.

„Guberálás ételért, utána szipuzás, majd lopás” – Ariel így kommentálta korábbi utcagyerek életét. Tízévesen elhagyta szegényes külvárosi otthonát, mivel szüleit alkalmatlannak látta arra, hogy gondoskodjanak róla. Az utcán új barátokra talált, akik bevezették őt a szipuzás világába. Az olcsó hígító egy-egy pillanatra boldoggá tette, elfeledtetve vele az éhezést és megadta neki a lopáshoz, zsebtolvajlás-hoz szükséges bátorságot.

Néha majdnem elkapták. Egyszer kiragadta egy idős asszony kezéből a táskát, de tetten érték. Azt vette észre, hogy egy kövér rendőr szalad utána. Csak úgy tudott elmenekülni, hogy egy seprünyéllel rácsapott a rendőr lábára. Házakhoz és üzletekbe is be szokott kopogtatni egy-egy falat élelemért.

Valamikor 2006-ban Ariel megint bekopogott egy irodába, hogy ételt kérjen. Itt viszont ételmaradvány vagy szidás helyett finom, igazi ételt kapott. Elbeszélgettek vele. Utána pedig beszállították arra a helyre, mely mind a mai napig az otthona lett.

A Community Scouts Youth Guidance Center nevű intézetet a cebui rendőrség tartja fenn, hogy menedéket nyújtson a csavargó vagy más okból otthon nem nevelhető gyermekeknek. Az intézet eredetileg magánkezdemenyezés volt, de a fenntartás biztosíthatósága érdekében került át a rendőrséghez. Az anyagiak hiánya azonban így is csak mintegy ötven gyermek felvételét teszi lehetségessé. Verbita szeminaristáink szombat délutánonként látogatják és korrepetálják őket. A legjobb akarat mellett is nehéz a tanulás annak, aki az utcán töltött évek miatt már túlkoros és gondolkodásának frissességét tönkretették a bódító szerek.

A jövő misszionáriusai itt azt is megtanulják, hogy nem mindenki felelős a körülményeiért, de Isten mindenkinek ad újabb és újabb esélyt. Magyar jótévedők jóvoltából időnként fel tudják javítani a gyenge kosztot, illetve vitaminokat is kapnak a fiúk. A trópusokon mindenfelé ott a sok gyümölcs – csak a nagyvárosok utcáin nem terem meg. Az inté-

zetet vezető rendőrnő mindenért háálás, amit a gyerekek kapnak.

Amikor Ariel bekerült az intézetbe, először nagyon nehéznek találta az ottani rendet és fegyelmet, hiszen az utca szabadságához volt szokva. „Eleinte nem fogtam fel, hogy ez jó nekem. Hozzászoktam a szemétkeresés és profi koldulás lettem, aki meghatotta a járókelőket – nevet a múltján. – De ma már nem vágyom vissza. Rám nehezedik az eltékozolt évek súlya.” Ariel elgondolkodik. Valóban, most már járhat iskolába, de nála jóval fiatalabbakkal van egy osztályban, hiszen az utcai élet miatt éveket vesztett. Itt az intézetben sem túl sok, sem túl ízletes az étel, de legalább van mit enni. És vannak nevelők is, akik figyelnek rá és megkérdezik, hogy milyen jegyet kapott. Itt derült ki, amit Ariel nem is sejtett, hogy ő tulajdonképpen kitűnő képességű fiú. Most jó tanulónak számít az egyik állami középiskolában, múltja ellenére.

Mivel ő a család nyolcadik gyermeke, mellette még hét gyereket kellene az idősödő szülőknek felnevelni. „Idén az volt a karácsonyi ajándék a szüleimnek, hogy kérésre két másik testvéremet is felvették ide. Ha pedig nagy leszek és keresni fogok, mindenképpen segítek majd a családnak. Hiszen sok jót kaptunk a szüleimtől. Nem az ő hibájuk, hogy nincs miből felnevelni minket.”

Szép karácsonya volt most a Repuela családnak. Ariel hazamehetett néhány napra, és megint együtt voltak a nyomorúságos viskóban, de már felcsillant egy szebb élet reménye. Amire Ariel még csak gondolni sem mert, amikor az utcán aludt, lopkodott és szipuzott.

Kérlek, segítsd missziós munkámat!

A Fülöp-szigeteki fiatalok nyitottabbak a szerzetesi hivatásra. Nemcsak papok, hanem verbita missziós testvérek is szeretnének lenni, akik szintén fogadalmas szerzetesek, de nem a szentségek kiszolgáltatásával, hanem szakirányú szolgálattal és a világi munkahelyeken való jelenléttel apostolkodnak. Cebuban képezzük őket, én is a nevelők egyike vagyok. Szemináriumunk most is tele van jelöltekkel. A jövő verbita missziós testvérei a képzésnek ebben a szakaszában még nem rendtagok, vagyis költségeiket (szemináriumi szállás tízágyas hálótermekben, ellátás, egyetemi tandíj) még a szülők fizetik. Különösen a tandíj előteremtése okoz gondot. Számokat mondok: Míg a cebui minimálbér mindössze 6500 peso, egy egyetemista félévi tandíja 25–30 ezer peso, amire sok esetben az egyik szülő teljes jövedelme rámenne. És akkor mi lesz a többi gyerekkel, a háztartással?

Szeminarista, aki ügyvédnek készül

*Cebu legszebb tengerpartjai
az északi szigetcsúcson vannak.*

*Innen, a Medellin nevű hangulatos kisvárosból származik
beszélgetőpartnerem, Jude Thaddaeus Embalsado,
aki most harmadéves szeminarista a cebui
Verbita Missziótestvér-képző
Szemináriumban.*

Jude szülei értelmiségiek. Édesapja a medellini cukormalom megbecsült mérnöke, családjuk is a cukorüzem szolgálati házában lakik. Az édesanya tanárnő, az egyik városi iskolában dolgozik. Öten vannak testvérek: két fiú, három lány.

„Azelőtt olyan gimnazista voltam, mint a többiek Medellinben. A szüleim gondoskodtak rólam. Szívesen segítettem otthon, de nem volt különösebb felelősségérzetem. Jól éreztem magam a családban, sok szeretetet kaptam” – emlékezik vissza Jude, aki éppen akkor érkezett a szemináriumba, amikor három éve megérkeztem Cebuba. Akkor még nem tudhattam, hogy viceprefektusként hamarosan előljárója leszek. Egy kiránduláson találkoztam vele és a többi új szeminaristával, akik meglehetősen tartózkodással méregették a külföldi missziós testvért. Jude volt az első, aki megszólított.

„Igazából pap szerettem volna lenni. Vagyis Istennek szolgálni, de erre nálunk Medellinben nem volt más lehetőség, csak az egyházmegyés papság. Mélyen hívő, katolikus családban nevelkedtem, papok is vannak közöttünk. Viszont unokatestvérem a verbitákhoz lépett be, hogy missziós testvér legyen. Tőle sok szép hallottam a szemini-

náriumi életről: a lelkiségről, a közösségről. Azt is elmagyarázta, hogy a missziós testvér is Istennek teljesen elkötelezett szerzetes, aki azonban nem a szentségek kiszolgáltatásával, hanem világi jellegű munkával vezeti Istenhez az embereket. Rögtön ráéreztem, hogy engem is erre hív Isten!”

Aki a Fülöp-szigeteken verbita missziós testvér szeretne lenni, annak ki kell tanulnia egy értelmiségi szakmát. Jude ügyvéd szeretne lenni. Ez nehéz tanulmány, ugyanis itt a jogászok mind másoddiplomások. A szigetvilágban az európainál rövidebb a tanulmányi idő. A tanulók már tizenhat évesen, a középiskola befejezése után egyetemre kerülnek. Ebben a korban a fiatalok azonban még nem eléggé érettek, hogy „komolyabb” dolgokkal foglalkozzanak. Ezért a jogi karra csak olyanokat vesznek fel, akik máshol már diplomáztak.

„Szeretnék ügyvéd lenni, a szegények ügyvédje, aki valóban a rászorulókat segíti a jog eszközeivel – osztotta meg velem terveit. – Ezért alapozó tanulmányként politológiára iratkoztam be. Nagyon érdekel a közélet. Ez családi vonás. Édesanyám is szeretett volna városi képviselő lenni, de aztán nem szerzett elég szavazatot. A nővérem is politológiát tanult.”

Amikor Jude bekerült a szemináriumba, először nagyon nehéznek találta a rendet és fegyelmet, hiszen a gimnazisták szabadságához volt szokva. Aztán lassan hozzászokott a korai keléshez és az engedelmességhez. Az első otthoni vakáció után könnyebb volt a szemináriummi élet, mert érezte, hogy az emberek tisztelik a hivatását, számítanak rá. Persze mindenkinek el kellett magyaráznia, hogy nem pap lesz, és hogy ki is a verbita missziós testvér.

Az Isteni Ige Társaságát alkalmas helynek találja személyes hivatása megvalósításához. „Először az tudatosult bennem – mondja –, hogy remek a kaja. A gondnok testvér valóban nem spórol az ételünkön. Az előljárók gondoskodó szeretete is jó érzés. Fokozatosan jöttem rá, hogy e felszín mögött sokkal mélyebb lényeg rejtőzik. Például az apostolkodásban. Míg más karitatív szervezetek adományokat osztanak, a verbita szociális munka gyökereiben próbálja megszüntetni a bajokat. Megtanítják az embereket a túlélés művészetére. Szociális lakásépítési programokat indítanak. Egy cebui ingatlanvállalat adományából hajléktalanotthont rendeztek be a belvárosban, ahol az idős hajléktalanok naponta enni kapnak. Ez az átfogó szociális gondolkodás abból fakad, hogy misszionáriusok vagyunk: küldetésünk van. A Community Scouts otthonba is szívesen járok, hogy korrepetáljam a volt utcagyerekeket. A verbiták nemcsak ételadományokkal és vitaminokkal járulnak hozzá az otthon fenntartásához, hanem tudást is adnak a fiataloknak, ami későbbi megélhetésük alapja.”

Mit üzensz a magyar fiataloknak? – kérdeztem. „A hivatás kibontakozása olyan, mint a szeretet megerősödése. Eleinte nehéz szeretni a másik embert, mert annyi tökéletlenség és gyengeség van benne. Aki azonban elfogadja Isten tervét, annak az élete könnyebb lesz. Ne adjátok fel!”

A szeminárium vezetése próbál segíteni a rászoruló szeminaristáknak, nehogy egy-egy kibontakozó hivatás az anyagi hiánya miatt aludjon ki. Emellett szemináriumunk egyik apostolkodása, a volt utcagyerekeket nevelő Community Scouts intézet segítése is pénzigényes. Rendszeresen járunk a gyerekekhez, tanítjuk őket. Az intézet költségvetése csak minimális

kiadásokat tesz lehetővé. Ezért fontos a rajtunk keresztül, magyar jótévedőktől kapott segítség.

Olvasóink e számban megismerkedhetnek egy cebui szeminaristával és egy volt utcagyerekekkel. Így még személyesebb a kérés: *Segítsétek a cebui verbita szemináriumot és a volt utcagyerekeket!*

Aki támogatni szeretné Béla testvér missziós munkáját, 2011 februárjáig megteheti a Magyar Verbita Rendtartomány Missziós Titkárságán keresztül. Bankszámlaszámunk: 11600006-00000000-12713314.

Információ: P. Burbela Gergelynél 30/418-9196 telefonszámon vagy a verbita@verbita.hu e-mail címen.

Csak Krisztusért és az embertársakért

Egyedül álltam a pogányok között. Istenem, mit tehetek, mit tudok véghezvinni értük?

Az Isteni Ige Társaságának legnagyobb misszionáriusa Freinademetz Szent József, akiről minden évben január 29-én megemlékezünk a rendben.

Ő volt az első verbita misszionárius, akit allapító atyánk, Janssen Szent Arnold Kínába küldött. A papok évében érdemes elmélkedni az ő papi, szerzetesi és misszionáriusi életéről, hogy megismerjük, mit jelent a mai világban papnak, szerzetesnek és misszionáriusnak lenni.

Amikor eljött az az izgalmas pillanat, hogy elhagyja szülőföldjét, búcsúbeszédében mondta: „Jól ismerem a tengerentúli embertársaim nyomorúságát, amint felénk nyújtják karjukat, és segítséget kérnek”. Ezzel a mondattal József atya azt fogalmazta meg, hogy a papi és misszionáriusi hivatás nem más, mint krisztusi élet és küldetés, amely kezdettől fogva minden népnek, nemzetnek és kultúrának szól. Ahogy Krisztus mindenkiért jött a világra, és egész életét teljesen odaadta az emberekért, ugyanígy kell cselekedniük a papoknak és misszionáriusoknak is. Szent Pál azt mondja: „Élek, de már nem én, hanem Krisztus él bennem”. Minden pap és misszionárius Krisztust és embertársait hordozza önmagában. Nem önmagáért él, hanem az emberekért és Krisztusért. Ahhoz, hogy Isten országa építésére tökéletes legyen a küldetése, nyitottnak kell lennie missziós megbízatásának helyszínén az emberek és a kultúrák elfogadására. József atya látja, hogy embertársai nem csupán a szülőföldjén élők, hanem a tengerentúliak is. Azokért az emberekért is felelősek vagyunk, és feljűk kell nyújtani kezünket, segíteni kell őket, hogy megismerjék az igaz Istent, és részesüljenek Isten országának örömeiben. Azt írta: „Szívem hevesen ver, szemem könnyekkel teli, mikor azokra a boldogtalan népekre gondolkok, akiknél a pogányság legsötétebb éjszakája uralkodik. Nem ismerik Krisztust, noha ők is a mi testvéreink.”

Működésének kezdetén jegyezte fel a kínai Dél-Shang-tunban: „Egyedül álltam a teljesen pogány nép között. Istennek legyen hála. Csak hát mit tehetek itt, és mit tudok véghezvinni? Jóságos Isten, te építs, különben én hiába építetek. Te küzdj, te örködj, különben minden hiábavaló. Bizo-

Filar Franciszek svd atya áldozatás közben – Mocamba (Nikarágua)

nyára sok lenne az aratás, de... És mégis: Isten akarja! Tehát munkára fel!”

József atya megmutatja, hogy a papok és a misszionárius élete nem kaland, hanem nehéz feladat és küzdelem Isten országáért. Egyedül Krisztus a papok és a misszionáriusok ereje és reménye. A feladatok teljesítésében nem elég az emberi erő, mert abból semmi sem lesz. Krisztus szeretetében és erejében kell bízni. Gyakran bizonytalanság és erőtlenység tör rá a papok és misszionáriusok életére, de ezekben a gyenge pillanatokban egyre inkább érzik Krisztus nagyságát, erejét és szeretetét, mert Krisztus soha nem hagyja el, akit hív és küld. Mivel Krisztus mindig kíséri életüket, bármilyen helyzetben készen állnak a szolgálatra. Probléma gyakran akkor merül fel, amikor a papok és a misszionáriusok túlságosan bíznak saját erejükben, hogy mindent képesek megtenni. Amikor csak saját terveiket és akaratukat akarják teljesíteni. József atya tapasztalatából kiindulva minden hiábavaló, ha nem Krisztus épít, és nem Krisztusért cselekszünk. Szerinte bármit teszünk, egyedül csak Krisztusért és embertársainkért tegyük. Erről szól a papok és misszionáriusok mindenkori küldetése. Tehát munkára fel!

Missziós Gyermekek Tábor:
Időpont: 2010. június 21-26.
Helyszín: Devecser
Missziós Ifjúsági Tábor:
Időpont: 2010. július 5-10.
Helyszín: Bázakerettye
Missziós Biblia Tábor:
Időpont: 2010. július 19-24.
Helyszín: Devecser
www.verbita.hu

—elly— SVD

Szabadulás az alkohol rabságából

Az alkoholizmus gyógyíthatatlan betegség, amelyből csak Isten szabadíthat meg, ha az ember hajlandó a változásra, és elfogadja mások segítségét. Nem mindenki alkoholista, aki sokat iszik. A betegség legfőbb tünete az, hogy az illető élete lelki, pszichés és szociális értelemben lassan tönkre megy. Csak Isten adhatja meg az embernek azt a

tiszta pillanatot, amely során képes lesz realisan látni a saját életet (amely szinte már romokban hever), s hajlandó lesz segítséget kérni másoktól. Isten segítségével e betegség mellett is lehet tünetmentesen, vagyis józanul élni. Nagy támaszt jelenthet a betegeknek egy olyan önszolgáltató csoport, mint a Katolikus Alkoholmentő Szolgálat.

Az alkoholtól való szabadulás Isten nagy ajándéka, amely lehetővé teszi az alkoholista számára a betegség felismerését, elfogadását, s megadja a kegyelmet, hogy közösségekben, más józan alkoholistákkal együtt új és szép életet tudjon élni mindhalálig.

Íme egy tanúságtétel:

Visszanyertem önbecsülésemet

A Katolikus Alkoholmentő Szolgálat januárban ünnepelte fennállásának negyedszázados évfordulóját. Ebből az alkalomból igen szép tanúságtételt közlünk. A harmincnyolc éves szerző fél éve nem ivott alkoholt és – mint írja – nem zuhant össze depressziósan öngyilkosságon merengve, hanem visszanyerte lelke jobbik részét.

A tekintetem oly szomorú volt azelőtt, hogy nem mertem már tükörbe nézni. No de hogy is kezdődött? A Nyírségben születtem egy lányanya szerelemgyermekéként. Amint megszült, otthagytott a kórházban. Állami gondozott lettem. Nagyon hamar megtanultam olvasni, az olvasás egyfajta meneküléssé vált a rideg valóság elől. Mindig és mindenütt olvastam.

Hatéves koromban egy gyermektelen házaspár örökre szeretett volna fogadni. Nehezen boldogultak velem, de annyira kötődtem a gyermekotthon légköréhez, hogy lemondtak örökbefogadási szándékukról. Inkább patronáltak. Visszagondolva nagyon keserves lehetett megszeliődíteni egy tüskés, érzékeny gyermeket, aki én voltam akkoriban.

Később Budapestre kerültem, hogy szakmát tanuljak. Kollégista lettem. Itt rúgtam be először tizenhat éves koromban. A szabad hétvégéken egy barátnőmmel buliztunk, diszkóba jártunk. Ahhoz, hogy a számomra igénytelen közeget elviseljem, le kellett mennem az ő szintjükre, vagyis ittam. Sokszor kóboroltunk spiccesen az éjszakában, de a gondviselés megóvott, hogy erőszakosság áldozatai legyünk. Tizenhét évesen megtértem egy nevelőtanárom hatására, aki több társamat is az Úr ismeretére, szeretetére vezetett.

Szép évek jöttek: közösségek, testvérek, szentségimádások, és az Úr csodálatos működése szívem rejtekében. Ezekben az években normál módon ittam, bár néha méregettek a testvérek, mert szinte mindig pohár volt a kezemben ünnepek alkalmával. Szerettem felszabadult lenni.

Huszonhárom évesen férjhez mentem. Szép, egészséges kislányunk született. A várandóságom alatt kezdtem el főiskolára járni. Sajnos születés után depressziós lettem, mert nem volt segítségem, és nagyon egyedül éreztem magam. A férjem sokat dolgozott, nagyon szeretett minket, de amikor hazajött, a kislánnyal foglalkozott és nem maradt rám ener-

giája. Mikor nagyobbacska lett a lányom, a diáktársaimmal a tanítás után beültünk egy közeli kocsmába beszélgetni. Ők még nem voltak házasok, hetente többször is kirúghattak a hámból, én azonban csak péntekenként. Mindig egyre többet és többet ittam, mert „be kellett hoznom a heti adagomat”.

Mikor a szülés után visszamentem dolgozni, egy érzelmi szál felforgatta az életemet, és innom kellett, hogy elviseljem. Később megszűnt az állásom, ekkor kezdődött az igazi vesszőfutás. Most már volt mire fognom, hogy miért

iszom. Egyre mélyebbre kerültem, egyre elviselhetlenebb volt a másnaposság, a depresszió erősödése. A legrosszabb

az volt, hogy a családom mélységesen féltett, és a kislányom rettegett, hogy elveszít.

Volt olyan eset, hogy részegen mentem a gyermekért az iskolába és majdnem beestem az autók közé. Most már tudom, hogy Jézus vigyázott rám, ő állt a hátam mögött és mindig átölelt.

2009. július 6-án rúgtam be utoljára. Isten megengedte, hogy végre tisztán lássak: ha nem hagyom abba, mindent elveszítek. Szabadító imát kértem Gál Péter atyától, aki épp a közösségünknek tartott lelkigyakorlatot. Az atya segített, hogy merre induljak el, és elkezdtük feltárni az alkoholizmusom gyökereit, amit a *Meszlényi* házaspárral tovább folytattunk. *Jakus Ottó* és *Fazekas György* atyák is segítettek.

Amikor már ötnapos voltam, vagyis ötödik napja nem ittam, ott voltam az első Gamma Gt. Csoporton Kispessten. Örömmel vettem a tanácsokat, mert meg akartam ismerni betegségem gyökereit. Azóta is igyekszem minden közösségi alkalomra elmenni. Részt vettem a szenvedélybetegek máriagyűdi szabadító zarándoklatán, különböző lelkigyakorlatokon. Vasárnaponként az egész család együtt jár a Kórház utcába szentmisére és szentségimádásra. Van állásom is. Gyerekekkel dolgozom, akikhez bátran lehetek kedves és természetes, na és persze a humoromat is kamatoztathatom. Mindennap hálát adok, hogy józan lehetek, hogy „szabad nekem nem innom”, és tudom, hogy a keskeny úton együtt haladunk kéz a kézben.

—I—

Az alkohol rabságából Jézus Krisztus a szabadító

Katolikus Alkoholmentő Szolgálat

Lelkész: Jakus Ottó atya

Elérhetőség: 06-1/242-2330

Az én szívem Téged keres

Különböző alkalmak vannak, amikor Istennel találkozhatunk, ezek egyike a lelkigyakorlat.

Mi történik ilyenkor, és mik azok az élmények, amelyek a lelkigyakorlat után megmaradnak?

A Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban megélt tapasztalatait osztja meg velünk egy lány.

Az elmúlt évben tavasszal és ősszel is lelkigyakorlatra hívták a Szentlélek Szolgálói nővérek az Istent kereső lányokat. Ez utóbbi alkalommal az együtt töltött három napban elsősorban Ádám atya lelki vezetésével elgondolkodhattunk saját életünkről, múltunkról, terveinkről. Magunkat kicsit jobban megismerve könnyebben felmérhetjük, hol tartunk az Isten felé vezető úton, jó felé járunk-e, és merre helyes továbbhaladnunk.

amelyben csaknem mindenkinek jutott valami csörgő-zörgő-zengő-zajkeltő eszköz, szentmisét ünnepeztünk. Ebéd után egyéni szentségimádásra és lelki beszélgetésre volt lehetőség, aztán közkívánatra ellátogattunk a nővérek házába, ahol finom uzsonnával vártak bennünket.

Esténket imádsággal zártuk, és mindannyian névre szóló üzenetet kaptunk az Úristentől: „Drága vagy a szememben, becses vagy nekem és szeretlek”.

Utolsó napunk délelőttjén Ádám atya a zoltárirodalomról beszélt nekünk, amely során

mindannyian megtaláltuk a személyesen nekünk szóló Igét. Ezután kiscsoportban bibliamegosztáson vettünk részt és szentmisével zártuk a lelkigyakorlatot. Ennek keretében felajánlottuk önmagunkat: az oltár elé helyeztük azokat a tárgyakat, amelyeket előző nap készítettünk, és valamiképpen minket jelképeznek.

Köszönjük Ádám atyának a gondolatokat, amiket magunkkal vihettünk a hétköznapjainkba, és köszönjük Kriszti és Goska nővéreknek a sok szeretetet, amivel vártak minket, a mindenre kiterjedő figyelmességüket, az étkezéseknél a tányérunk mellett talált apró ajándékokat, amikkel kü-

lönösen kedvessé tették számunkra az együtt töltött időt.

Kovács Luca

Október 27-én szentmisével kezdtük a lelkigyakorlatot, majd rövid elmélkedésben pókhálóhoz hasonlítottuk életünket: legfontosabb fonala az imádság, ezt elszakítva semmivé lehetnek szépen szövögetett terveink. Köszönjük a példázatot a homokban látható lábnyomokról, amely megerősítette bennünk az Isten iránti bizalmat, aki a legnehezebb napokon karjaiban hordoz bennünket.

Természetesen a jókedv végig áthatotta együttlétünket: este megtudhattuk, ki mennyire ügyesen tudja magát papírból „kitépni”, majd Goska és Kriszti nővér irányításával összemértük, melyik „család” tud gyorsabban futni, végül pedig közös táncal dicsértük az Urat.

Másnap Magdolna nővér mesélt a Ghanában eltöltött éveiről, majd jó hangulatú zenés énekpróbát követően,

A következő megújulási alkalom, hogy imában és játékban, másokkal közösségben személyesen találkozunk az Úrral, május 8-án lesz 15–35 éves lányok számára a budapesti Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban, október 29. és 31. között pedig háromnapos lelkigyakorlatot tartunk. Ha szeretnél részt venni, csatlakozz hozzánk erre az időre. Szeretettel várunk benneteket!

Jelentkezni lehet **KLÁRA** nővérnél.

Tel: 06-1/227-8963; 06-30/749-1379; szentarnold@verbita.hu

Missziós Nővérek

Isten hegyén a Missziós Madonnával

A budapesti Istenhegyi Szent László-plébánia imacsoportja fogadta be az indonéz missziós vándor Madonnát október és november hónapokban. Jelenlétében imádkozhattak a hívek otthonunkban és a templomban az evangélium örömhírének terjedéséért, hogy minél több embertársunk tehessen tanúságot a feltámadt Jézus Krisztusról.

Németh László SVD nagybecskereki megyéspüspök adta át a vándor Madonna-szobrot plébánosunknak, Kocsis István atyának október 9-én, a világmisszió ünnepén a Budai Ciszterci Szent Imre-templomban. Imacsoportunk számos tagja jelen volt a

több embertársunk tehessen tanúságot a feltámadt Krisztusról.

A papok évében minden csütörtökön este, a szentmise után szentségimádást tartunk. Amíg a Madonna nálunk tartózkodott, missziós imaórát is szerveztünk csütörtökönként.

fontos eseményen. Hat hétig volt nálunk a Missziós Madonna. Felhívtuk intéztünk plébániánk családjaihoz, hogy jelentkezzenek minél többen, ne csak az imacsoport tagjai, és vigyék el otthonukba a Missziós Madonnát.

István atya kérte, hogy úgy készítsük el a beosztást, hogy csütörtökön és a hét végén lehetőleg a templomban legyen a szobor. Így imádkozhattunk otthon és a templomban is Jézus örömhírének terjedéséért, hogy minél

Eleinte – mint általában minden újdonság esetén – nagyon lassan kezdtek feliratkozni a hívek a Madonna fogadására. Viszont amikor az egyik családnak sikerült megszervezni, hogy a környékből többen elmenjenek, és alaposan fel is készültek imákkal a látogatók fogadására, nagyon gyorsan híre ment, hogy milyen nagy lelki élményben volt részük. Ettől kezdve szinte már csak egy-egy napra lehetett családhoz vinni a Missziós Madonnát, annyira beteltek az időpontok.

Szent Erzsébet napján, november 19-én a szentségimádáson és az imaórán közösségünk szinte minden tagja részt vett. Ekkor újak is csatlakoztak hozzánk, akik most már hetente hűségesen jönnek összejöveteleinkre. A missziós rózsafüzér harmadik tizedét imádkoztuk: „Jézus, aki meggyógyítja a beteget”. Aktualitását nemcsak Szent Erzsébet napja adta, akiről tudjuk, milyen sokat tett a szenvedőkért és a betegekért, hanem a sok-sok beteg a kör-

nyezetünkben, akikért rendszeresen imádkozunk.

Könyörögtünk Európáért, az öreg földrészért, ahol a népesség oly nagy része felejtette már el keresztény gyökereit: „Drága Szűzanyánk! Kérünk, közbenjárásoddal segítsd az európai népeket, köztük hazánkat a hithez visszatérni, hogy Magyarország újra Mária országa legyen!”

Krisztus Király ünnepe utáni csütörtökön a zugligeti imacsoport tagjait is meghívtuk az esti szentmisére, melyen a főcelebráns *Burbela Gergely* volt. A szentmise után az Oltáriszentség előtt együtt imádkoztunk a misszióért, papi és szerzetesi hivatásokért. Ezután adta át ünnepélyesen a Missziós Madonnát István atya *König Katinak*, a zugligetiek vezetőjének. A bensőséges szertartás mindenkire nagy hatással volt. Nagyon jó volt együtt imádkozni!

Lukács Piroska

MISSZIÓS BARÁTOK TALÁLKOZÓI

a Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban, Budatétényben

minden hónap utolsó vasárnapján

17.15 – kezdés (szentségimádás és gyónási lehetőség)

18.00 – szentmise • 19.00 – előadás • 20.00 – agapé, kötetlen beszélgetés

ÁPRILIS 25. – **Cigánypasztoráció a Váci Egyházmegyében** – DÜL GÉZA atya

MÁJUS 30. – **Szabadulás az alkohol rabságából** – JAKUS OTTÓ atya

Körömsre vittük az örömhírt

Köröm kelet-magyarországi kis falu Miskolctól 16 kilométerre délkeleti irányban. A település régi hagyományokra tekint vissza, első írásos említése 1387-ből való, sőt már a XIII. században is létezett: a muhi csata idejében (1241) a Sajón álló hídja jelentős szerepet játszott. És itt volt a sajlódi pálosok uradalmi központja is, melynek emlékét őrzi a volt pálos vendégfogadó épülete, ami ma a plébánia.

Még egy jelentős történelmi esemény köthető Körömhöz: a Rákóczi-szabadságharc idején az Ónodra összehívott országgyűlést (1707) a Sajó áradása miatt nem a várban, hanem Köröm mezején nyitották meg, így már régóta ónod-körömi országgyűlésként említik. Ennek emlékére épült a II. Rákóczi Ferenc Park, amely évről-évre újabb szobrokkal gazdagodik.

Ebbe a falucskába indultunk kilencen egy hideg decemberi szombat délelőtt Budatétényből, hogy találkozzunk az ottani emberekkel, megismerkedjünk helyi szokásaikkal és közösen töltsünk el velük egy hétvégét. Semmit nem tudtunk róluk, ezelőtt soha nem találkoztunk velük, de mentünk, mert szerettük volna velük megosztani karácsony örömét.

Rögtön az út elején adódott egy kis nehézség: a kisbusz fűtése nem működött. Budapest határából vissza kellett fordulnunk. Így két személyautóval indultunk el újra, és a lelkesedésünk, várakozásunk csak nőtt. Ez a két nap csordultig volt szebbnél szebb élményekkel.

A Sajón kézi hajtású komp üzemelt, amit a nagy hidegben is kitartóan működtetett Ottó, a kompos fiú, így könnyedén átértünk a falu területére. Megérkeztünk és máris a fűtött közösségi házba vezettek minket, ahol felmelegedtünk és találkozhattunk Tóni atyával, a körömi plébánossal. Nagyszerű ember, mindazzal szolgálja az embereket, amit csak magából adni tud: szeretet, idő, tudás, bölcsesség, tapasztalat, jelenlét, türelem, ötletek és megvalósítás... Mesélt Köröm történetéről, és tanított nekünk egy karácsonyi éneket. Egy idő után kopogtattak. A helybéli gyerekek jöttek, hogy eljuttassák nekünk a betlehemi történetet. Olyan szépen beszélték és úgy csillogott a szemük, hogy (K)öröm volt őket nézni! Utána megismerkedtünk velük, énekeltünk, beszél-

gettünk, uzsonnáztunk, táncoltunk (köszönjük Dávid!). A két nap folyamán közösen vettünk részt a szentmiséken a helyiekkel Körömben és Kiscsécseken. Az emberek mindenhol nagy szeretettel és érdeklődéssel fogadtak minket. Nyitottak voltak, együtt énekeltünk, és a prédikációk elején mindig ketten-ketten közlünk elmeséltek egy emlékezetes karácsonyi élményt, amikor adtak vagy kaptak ajándékot.

E két napban Mária néni gondoskodott az étkezésekről, egyszer sem hagytuk el a plébániát éhesen, szívét-lelkét beleadta az ételek készítésébe. Nagyon megható volt, hogy ekkora szeretettel készített nekünk mindent, pedig azelőtt nem is ismertük egymást. A közös étkezések másik fénypontja volt, mikor Tóni atya mesélni kezdett. Sok mindenről, nagy hozzáértéssel: *Pilinszky* költészetéről, a falu történetéről, életéről, tapasztalatairól – mindig alázattal, egyszerűen.

A hétvégét még szebbé varázsolta a szombat éjjeli hóesés, a több száz éves parochia ablakain képződött hatalmas jégvirágok és a békés, rendezett falu.

Az ott töltött idő mindannyiunkra nagy hatással volt. A misszió valóban küldetés. Megérezhettük ezt. Küldetés arra, hogy adjunk bátran abból, amink van. Mindenki azt, amit tud: jó szót, ruhát, együtt töltött időt, pénzt, ételmezt, mosolyt. Nem számít, hogy ki hova született vagy mit kapott, az a fontos, hogy amit az ember maga tud adni, azt adja jó szívvel, mert ettől lesz kiegyensúlyozott és boldog.

Odamentünk, hogy adjunk nekik valamit abból, amink van, és úgy jöttünk haza, hogy feltöltöttünk kedvességükkel és szeretetükkel. Ilyen a misszió.

Pataki Mária

HÚSVÉTI IFJÚSÁGI VIRRASZTÁS

2010. április 17.

Szent Amold Lelkigyakorlatos Ház

Bővebb információ:
 verbita@verbita.hu
 +36 30/418-9196

www.verbita.hu

Mankókat Angolának

Használt, de jó állapotban lévő mankókat gyűjtünk és juttatunk el egy angolai missziós kórházba.

Felvilágosítás: **BURBELA GERGELY** svd (30-418-9196)
 verbita@verbita.hu

A gyűjtés 2010 decemberéig tart, helyszínei a budapesti és kőszegi missziósházak és a hajósi plébánia.

Ha Isten valahol jelen van, akkor köztük biztosan...

Barra do Turvo: Sándor testvér brazil barátaival

Már majdnem féléve elhagytam a Kárpát-medencét, hogy megismerkedjek a foci, a szamba és a kávé országgal, ahol a világ legtöbb katolikus vallású embere él, vagyis Brazíliával. Mivel az ország nagy, a városok, az épületek és a templomok is nagyok. Van itt minden fajta ember a világ összes földrészéről. Sajnos magyarral még nem találkoztam. Jelenleg még nyár van, ami annyit jelent, hogy borzasztó meleg van, rengeteg a pimasz szúnyog, nem hagynak aludni, és szünet van.

Háromhónapos nyelvkurzus után most Sao José dos Pinhaisban vagyok egy kis plébánián. Ez Paranái államban fekszik. Február végén megyek végleges helyemre, Sancta Catarina tartományba, Apiúna városkába.

Sao Paulo, ahol a nyelvet tanultam, a világ hatodik legnagyobb városa, lakossága tizenhatmillió körül van. A tanulás nagyon gyorsan ment, mert hétvégenként közösségeket látogattam, ahol volt alkalmam gyakorolni a nyelvet. Mivel én csak tisztasági, szegénységi, engedelmességi és nem némasági fogadalmat tettem, ezért kénytelen voltam gyorsan megtanulni portugálul. A brazilok azt mondják, hogy a portugál a legnehezebb nyelv a vilá-

gon, de azért, mert nem ismerik a magyar nyelvet. Szép nyelv és gazdag, én nagyon élvezem, főleg amikor a kicsinyítő szavakat használjuk (például cafézinho-kávécscsa, leitinho-tejecske, padrezino-atyácska, maluquinho-bolondocscsa stb.). A legnagyobb nehézséget a „seminarista” szó adta, mert minden szó, ami „a”-val végződik, nőnemű, nőkre alkalmazzák, én pedig férfi vagyok. Így néha viccből mondom, hogy én „seminaristo” vagyok.

Sao Paolóban volt alkalmam beleköszölni a szegényekkel való foglalkozásba. Kaját osztogattam. Ez úgy működött, hogy vannak helyek, ahol reggelit, ebédet meg vacsorát biztosítanak körülbelül ötszáz hajléktalannak mindennap. Döbbenetes volt, de ugyanakkor lelkiileg nagy élmény, hogy tudtam szolgálni olyan embereknek, akik bü-

dösek, mocskosak, akiknek semmijük sincs, csak egy kukából szedett szatyornyi holmi. Ha Isten valahol jelen van, akkor köztük biztosan! A különbség szegény és gazdag között elég nagy. Ennyi hajléktalant életemben nem láttam. Budapesten is sokan vannak, talán már adtunk is nekik valami aprópénzt, csak hogy megszabaduljunk tőlük. De ez nem segít, mert a szegény nem tudja, hogyan kell kezelni a pénzt. Igaz, hogy a gazdag sem, mert minden hülyeségre elpazarolja. Ezek az emberek nem pénzre éhesek, hanem szeretetre. Néha nagyon agresszívok, de gondoljunk bele, mennyi szenvedésen mennek át nap mint nap...

Beszámolómat az egyik legviccesebb élményemmel szeretném befejezni. Szilveszter estén történt. A szentmise után, mivel senki sem hívott meg vacsorázni, hárman (én meg két pap) – mint a napkeleti bölcsek – elindultunk keresni egy vendéglőt. Elterveztük, hogy egy jó vacsorával fogjuk elbűcsúztatni az óévet. De sajnos mi is, mint a napkeleti bölcsek, csak egy kis hajlékot találtunk, mert minden más be volt zárva. Ez normális is, mert senki sem akar dolgozni szilveszterkor. Ez a kis hajlék egy büfé volt a röptéren. Ott csak szendvics volt, olyan, hogy két harapással lenyeltem. Kettőt-kettőt megettünk, de még mindig éhesek voltunk. A kiszolgáló nem akart nekünk továbbiakat készíteni, mert azt hitte, szórakozunk. Ez az eset annyira furcsa volt, hogy nem tudtam eldönteni, mit csináljak: sírjak vagy nevessek? Végül is nevettem, mert nem voltam egyedül, a másik két „napkeleti bölcs” társam is ugyanazt élte át, mint én. Meg aztán Isten is a legegyszerűbb hajlékot választotta a megtesteseülésekor.

Hurgoi Sándor SVD, Brazília

VERBITA BARÁTI KÖR – Új lehetőség

Újra hívjuk a testvéreket a **Verbita Baráti Körbe!** Olyan **közösség** vagyunk, melynek tagjai – bár nem feltétlenül ismerik egymást, mégis – együtt imádkoznak nap mint nap a misszióért.

Felvételi díj nincs. Kérjük a jelentkezőket, hogy adják meg nevüket, születési idejüket és születési helyüket, valamint postacímüket.

Missziós Titkárság, 9730 Kőszeg, Park u. 1. • tel.: 06-30/418-9196 • verbita@verbita.hu

Megküldjük a felvételi igazolást az ajánlott, misszióért végzendő rövid napi imádságokkal együtt.

Ugyancsak küldjük a *Világposta* című missziós újságunkat negyedévenként. **Halász Lajos atya** minden hónap 15-én **szentmisét ajánl fel a Verbita Baráti Kör tagjaiért és azok szándékaira.**

Kedves Missziós Barátaink!

Az Isteni Ige Társasága által létrehozott **OLAJFAHAJTÁS ALAPÍTVÁNY** harmadik éve működik. Közeledik az az adóbevallások ideje, ezért az alábbi kéréssel fordulunk hozzátok: Az Isteni Ige Társaságának közvetlenül nem lehet felajánlani az adó 1%-át. Ha valaki azonban mégis szeretné adója 1%-ával támogatni a társaságot, kérjük, kedvezményezettnek tüntesse fel az alapítványunkat.

Az Olajfahajtás Alapítvány adószáma: 18896390-1-18

Az alapítvány kuratóriuma

MISSZIÓS ADOMÁNYOK AZ IGAZÁN RÁSZORULÓKNAK

A keresztény élet hid, amely az üdvösség földjére, az igazi boldogsághoz vezet. Ennek az építésére kaptunk meghívást. Hisszük és reméljük, hogy lelki és anyagi támogatásunkkal segíteni tudunk másokon. A missziós munka, amelyet a misszionáriusok végeznek a világon, az imádsággal, az igehirdetéssel és a szociális munkával együtt lesz teljessé. A verbiták által segíthetünk azoknak a tőlünk távol élő szegényeknek, akik saját erejükből nem tudják kórházaikat, iskoláikat, ültetvényeiket és a megélhetésükhöz szükséges dolgokat előteremteni és fenntartani. Segíthetünk nekik, hogy ne csak a megélhetési gondok kössék le a figyelmüket.

A legkisebb adományt is **HÁLÁSAN KÖSZÖNI** a Verbita Missziós Titkárság

Bankszámlaszám: **11600006-00000000-12713314**

1223 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5. • tel.: 30/418-9196, 94/562-205

e-mail: verbita@verbita.hu

Kérésére tájékoztatást, csekket, adóigazolást küldünk.

A téli rejtvény megfejtése: „Aki szereti Istent, bízik benne...” Nyertesek: Szabó Csaba – Nyőgér, Reisner Anna – Sopron, Keller Terézia – Bicske. Mostani rejtvényünk megfejtése Boldog Teréz anya szavai az imádságról. Beküldési határidő: április 30.

		MEGFEJTÉS ELEGÉ	FRANÇOIS NYELVŰ NÉP	ANPALE	EMESZT, MARGANGSOL	NEM NÉV	GAZDAGYONÓ	ELŐTAS ZAVAR, HIBÁS MŰKÖDÉS	SZODALKOZM SÉRGÉLT	RENGŐ AZONOS BETŰR	BUTYKOS TEMEŐ, TEMPLOM UDVAR	PARAFLE
		A MINDKÉT SZÉNYT RÓMAI KIRÁLYA SZÓLO										
BORZÓ	NAGY SÁNDOR BETŰR KEVERVE	OSUPA				SIR			KESZTŐLG VEGÉ	RÉSZEK INTÉGETI		
	MEGFEJTÉS VEGE	TITRUM JÓK FLUOR, RADUM						ZSILIP KÖZÉPE				
			LITER			NŐ NÉV			JURTA	RÉGIS REFRÉN		
BELDŐ				TELJ SPORT	KLESZKEDŐ				EDSISZESZESZ ITALI	URAI, SZÉN, GERMANIUM, NITROGEN		
BEGTÉLEN, ELVETÉNYÁLT					FALACK			ALLOVIZ	TRIVACAR, MAGYAR SZÉNYEZ			
CSÁSZAR-MONZSA				KÖZÉPEN CIFRAI			SÜLYÖKŐ OLIMPIKON, 1992	OLASZ FÖLŐ	RÓMAN 50			
						LUD			SOK	GAZDASÁGI MUNKA-KÖZÖSSÉG		TANTAL VEGYŐZÉLE
HÍRES TENISZŐ						HÁJ				KORT		
AKÁRMERRE	TAJTEK	AZONOS BETŰR	FELJ BORZAS!	EZT...			ALÁ	TRICUM ES RENUM			JONAS PROFETA "HÁJUR"	
		RÉSZEK KÉNYONE		SEGŐDŐ, KÖZRE, MUKDÓDÓ			NEMET FÖLŐ					
				TUR								
VÖGÖS PÖRTENETET MESEL							TELJESIT-MEVEY EGYSÉG			BETŰ REJTVE	VOLT	
KEP								VEZONVLA-GOS			AMPER	
				NAGY TEHER DRASU								